

Навчальні матеріали з антикорупції

Лекції з питань запобігання і виявлення корупції

Навчальні матеріали на сайті установи
https://health.mvs.gov.ua/chernihiv/pro-nas/zapobigannia-korupciyi/edu_antikor

місце проведення: м. Чернігів,
проспект Миру, 217, конференцзал
дата проведення: 17.02.2025

Тема лекції: «Подання декларацій та повідомлень про суттєві зміни у майновому стані: нове в декларуванні»

Кампанія декларування за 2024 рік триватиме **31 березня 2025 року**. Наголошую, що не варто відкладати заповнення декларації на останній день.

Дія розділу VII «Фінансовий контроль» Закону не поширюється на посадових осіб закладів, установ та організацій, які здійснюють основну діяльність, зокрема, у сфері охорони здоров'я (крім керівників закладів охорони здоров'я центрального, обласного, районного, міського (міст обласного значення, міст Києва та Севастополя) рівня, голів та членів медико-соціальних експертних комісій (МСЕК) та **військово-лікарських комісій (ВЛК)**) (ч. 5 ст. 45 Закону).

Тобто декларацію **подають тільки начальник ДУ ТМО, голова та члени ВЛК та залучені до ВЛК згідно з організаційно-розпорядчими документами (п. 45-1 Роз'яснень).**

Інші посадові особи установи – не подають.

ЯКІ ЗМІНИ У ПОДАННІ ДЕКЛАРАЦІЙ

Не потрібно вносити відомості про номери рахунків. Кожен декларант, який захоче подати декларації сьогодні-завтра і на майбутнє, до зміни самої форми технічно зможе подати декларації без таких даних.

Декларант, члени сім'ї якого проживають за кордоном, можуть не зазначати повну адресу місця проживання – треба тільки країну та регіон.

За Законом, декларант має можливість лише одноразово подати виправлену декларацію протягом 30 днів після її подання.

Національне агентство з питань запобігання корупції (НАЗК) з 11.10.2024 на виконання вимог Закону України «Про запобігання корупції» за допомогою програмних засобів [Єдиного державного реєстру декларацій осіб, уповноважених на виконання функцій держави або місцевого самоврядування \(далі – Реєстр декларацій\)](#) запровадило можливість часткового автоматизованого перенесення окремої інформації з державних реєстрів та баз даних до форми декларації.

✓ НАЗК поновило роботу функції “Дані для декларації” в Реєстрі декларацій, яка була вимушено призупинена у зв'язку із масштабною кібератакою на реєстри, держателем яких є Міністерство юстиції України (<https://nazk.gov.ua/uk/83318/>), та до яких НАЗК має автоматизований доступ.

Наразі декларантам доступна можливість сформувати довідку “Дані для декларації” за 2024 рік та автозаповнити чернетку декларації за цей рік.

! Оскільки довідку за конкретний звітний період можливо сформувати лише один раз, варто зауважити, що орієнтовно до 20 лютого 2025 року здійснюється наповнення ДРФО даними про доходи за останній квартал 2024 року. Тож перед формуванням довідки варто переконатися, що ваші дані уже внесено в ДРФО на сайті Державної податкової служби України (<https://cabinet.tax.gov.ua/login>).

! Звертаю увагу, що відомості з Державного реєстру обтяжень рухомого майна та Спадкового реєстру, які носили інформативний характер, у довідці “Дані для декларації” наразі надаватись не будуть через технічні проблеми обміну даними з відповідними реєстрами, держателями яких є Міністерство юстиції України.

Як скористатись “автозаповненням” покроково - дивіться у відеоінструкції <https://www.youtube.com/watch?v=Sh4-OWC9YI8>.

Про функцію “Автозаповнення” детальніше тут <https://www.youtube.com/watch?v=kzjHobKN4rg>

Більше <https://nazk.gov.ua/uk/83443/>

Тема лекції: «Подання декларацій та повідомлень про суттєві зміни у майновому стані: нове в декларуванні»

Разом з тим, нагадую, що в Реєстрі декларацій доступна **функція “Створити нову декларацію на основі цієї”**, тобто надається можливість декларанту створити чернетку декларації на основі декларації, поданої за певний звітний період. Тому чернетку щорічної декларації за 2024 рік можна частково автозаповнити шляхом перенесення даних із декларації, поданої за 2023 рік, актуалізуючи і доповнивши даними станом на 31 грудня 2024 року.

Реформа медико-соціальної експертизи: роз'яснення про декларування для членів експертних команд

✓ Верховна Рада України ухвалила Закон про реформування МСЕК, які замінили на експертні команди з оцінювання повсякденного функціонування особи. Відтоді вони стали декларантами і мають подавати декларації до Реєстру декларацій.

Такий обов'язок виникає з моменту включення особи до Переліку лікарів, які мають право проводити оцінювання повсякденного функціонування особи. Перелік лікарів затверджується керівником закладу охорони здоров'я, в якому організовано проведення оцінювання, він підлягає оновленню не менш як один раз на рік.

✓ НАЗК підготувало роз'яснення щодо того, хто саме, коли та які декларації має подати.

Детальніше <https://nazk.gov.ua/uk/83441/> ↪

У 2025 році прожитковий мінімум для працездатних осіб **залишився** на рівні 2024 року - 3028 грн.

Розмір прожиткового мінімуму важливий для визначення порогів декларування у розділах декларації:

- 5 - “Цінне рухоме майно (крім транспортних засобів)”;
- 11 - “Доходи, в тому числі подарунки” (лише в частині декларування подарунків, вартість яких перевищує [5 прожиткових мінімумів, що становить 15 140 грн](#));
- 12 - “Грошові активи”;
- 13 - “Фінансові зобов'язання”;
- 14 - “Видатки та правочини суб'єкта декларування”.

НАЗК підготувало відповіді на поширені питання

Державні програми соціальної підтримки стали важливим інструментом допомоги громадянам у різних життєвих ситуаціях. Проте отримання таких виплат має свої особливості, зокрема в частині їх декларування.

Чи потрібно декларувати різні види державної допомоги, зокрема програми «Підтримка», «Національний кешбек», «Зимова підтримка» та «Пакунок малюка» - читайте нижче.

Державна програма «Підтримка» була започаткована наприкінці 2021 року з метою підтримки українського бізнесу, який постраждав від пандемії COVID-19. На той момент в межах програми держава надавала українцям, які пройшли повний курс вакцинації, 1 000 грн. Ці кошти можна було витратити тільки на певні товари та послуги, підтримуючи українського виробника. Вони [не потребували](#) декларування.

Однак, з березня 2022 року програма «Підтримка» була переорієнтована на допомогу людям, які втратили роботу через повномасштабне вторгнення росіян. Вона передбачає отримання певними категоріями людей 6,5 тис. грн. На відміну від «ковідної тисячі», які надавалися виключно в безготівковій формі, і які неможливо було монетизувати, ці кошти не мають обмежень на використання — їх можна знімати готівкою або переказувати на інші рахунки. Для цілей декларування ці гроші є доходом та потребують відображення в декларації. Як правильно задекларувати цей дохід - читайте [тут](#).

Програма Національного кешбеку «Зроблено в Україні» є державною грошовою допомогою для покупців товарів та послуг українського виробництва. Кошти в межах цієї програми зараховуються на спеціальний рахунок, відкритий покупцем в одному з українських банків.

Національний кешбек вважається доходом, і тому його необхідно декларувати відповідно до загальних правил. Детальніше - [за посиланням](#).

Розмір одноразової державної грошової допомоги «Зимова підтримка» становить 1 000 грн.

Кошти в межах «Зимової підтримки» зараховуються на спеціальний рахунок, відкритий в одному з уповноважених банківських установ України. Для деяких категорій громадян, визначених у постанові, виплата здійснюється через АТ «Укрпошта».

Оскільки «Зимова підтримка» є доходом, її потрібно задекларувати за загальними правилами. Подробиці читайте [тут](#).

«Пакунок малюка» — це безповоротна адресна допомога для сімей, в яких народилася дитина. Допомога може надаватися як у вигляді пакунка з товарами, так і у вигляді грошової компенсації.

Якщо допомога виплачується грошима, вона вважається доходом і повинна бути зазначена в декларації як соціальна допомога. Як правильно задекларувати цей дохід - читайте [тут](#).

Інші [соціальні виплати](#) та субсидії вважаються доходом лише у разі їх монетизації.

• **Чи потрібно декларувати тимчасове житло, яке мені запропонували як внутрішньо переміщеній особі?**

Якщо ви проживали там упродовж половини звітного періоду або станом на останній день звітного періоду (31 грудня 2022 року), то таке житло варто декларувати в розділі «Об'єкти нерухомості». Якщо за рік кількість місць проживання змінювалася і користування одним житлом не тривало понад пів року, то варто декларувати лише об'єкт нерухомості, де ви проживали станом на 31 грудня 2022 року (або ж 2021 року, якщо ви ще не подали декларацію за цей період).

Важливо розрізнити право власності та право користування. У першому випадку (власність) житло вказується, лише, якщо станом на останній день звітного періоду залишається у вашій власності. У другому (право користування, оренда) майно декларується, якщо ви проживали в ньому понад половину звітного періоду (більше 183 днів) чи станом на останній день звітного періоду.

Якщо ви тимчасово переїхали до своєї родини (батьків чи сестер та братів) та проживали з родичами протягом більше ніж 183 днів або станом на 31 грудня, то зверніть увагу, що такі родичі можуть бути членами сім'ї для цілей декларування і відомості про них можуть підлягати відображенню в декларації за умови, що ви з ними були пов'язані спільним побутом та мали взаємні права та обов'язки (крім випадки, коли взаємні права та обов'язки не мали характеру сімейних). Детальніше про це див. [п. 46 Роз'яснень](#).

• **Чи потрібно декларувати житло, яке знищили російські окупанти?**

Якщо ваш будинок знищили, то відомості про такий об'єкт підлягають відображенню в розділі 3 «Об'єкти нерухомості» декларації до моменту виключення відомостей про нього із Державного реєстру речових прав на нерухоме майно.

Аналогічний підхід застосовується до транспортних засобів: до зняття з обліку знищеного транспортного засобу відомості про нього відображаються у розділі 6 «Цінне рухоме майно – транспортні засоби» декларації

У разі знищення об'єкта незавершеного будівництва або цінного рухомого майна (крім транспортних засобів) відомості про таке майно не підлягають декларуванню.

• **Яку адресу для листування вказувати?**

Адресу для листування потрібно вказувати станом на дату подання декларації. Натомість адресу проживання необхідно вказувати станом на останній день звітного періоду.

Якщо ваше зареєстроване та місце фактичного проживання на кінець звітного періоду збігаються, після заповнення відомостей про зареєстроване місце проживання оберіть позначку «Збігається з місцем фактичного проживання».

Коли адреси зареєстрованого та фактичного місця проживання не збігаються, треба зазначити окремо відомості про зареєстроване місце проживання та заповнити блоки полів «Місце фактичного проживання або поштова адреса, на яку суб'єкту декларування Національним агентством може бути надіслано кореспонденцію». Водночас додатково обрати одну з таких позначок:

- «це адреса місця фактичного проживання» — у разі, якщо вказана адреса є адресою місця фактичного проживання;
- «це адреса для листування» — у разі, якщо вказана адреса є адресою для листування з Національним агентством, але не є адресою місця фактичного проживання. Наприклад, є адресою місця роботи.

Якщо адреса місця фактичного проживання збігається з адресою для листування з НАЗК, оберіть позначку «це адреса місця фактичного проживання».

Повідомлення про суттєві зміни в майновому стані (ПСЗ)

Додатковий захід здійснення фінансового контролю у вигляді обов'язку повідомляти про суттєві зміни у майновому стані застосовується до суб'єктів декларування, які є службовими особами, які займають відповідальне та особливо відповідальне становище, а також суб'єктів декларування, які займають посади, пов'язані з високим рівнем корупційних ризиків (абз. 2 ч. 4 ст. 52 Закону).

Перелік суб'єктів декларування, які є службовими особами, які займають відповідальне та особливо відповідальне становище, закріплений у примітці до ст. 51-3 Закону (див. відповідь на запитання 22 Роз'яснень) (Президент України, народний депутат України та ін.).

Перелік посад з високим та підвищеним рівнем корупційних ризиків затверджено наказом Національного агентства від 06.11.2023 № 249/23 (див. відповідь на запитання 23 Роз'яснень) (керівник нашої установи).

! Інші суб'єкти декларування ПСЗ до Національного агентства не подають.

Також ПСЗ не подається декларантами, які під час повномасштабної війни (до моменту скасування або припинення дії воєнного стану) займаються волонтерською діяльністю, що підпадає під дію пункту 2-3 розділу XIII «Прикінцеві положення» згаданого закону.

Наприклад, якщо в період дії воєнного стану декларанту, який збирав/збирає кошти на підтримку ЗСУ, одноразово надходили кошти, розмір яких перевищував 50 ПМ і які згодом у повному обсязі були передані ним на підтримку ЗСУ (за наявності підтвердження використання коштів), то про такі надходження особа не подає ПСЗ.

ПСЗ подається, якщо декларант (посада якого пов'язана з високим рівнем корупційних ризиків (абз. 2 ч. 4 ст. 52 Закону)) отримав дохід, придбав майно або здійснив видаток на суму понад 50 прожиткових мінімумів для працездатних осіб у 2025 році, тобто 151 400 грн, він зобов'язаний повідомити про це Національне агентство з питань запобігання корупції (НАЗК) **протягом 10 днів**. Під доходом розуміється зарплата, гонорари, прибутки від продажу майна тощо. Придбання майна — це придбання нерухомості, автомобілів, цінних паперів та інших активів, які перевищують зазначену вище суму. Видатком найчастіше є грошові кошти.

Однак, якщо особа отримала спадщину у подарунок чи набула майно шляхом приватизації, але в документах, які встановлюють право власності, його вартість не визначена, повідомлення про суттєві зміни в майновому стані подавати не потрібно. Ця інформація просто зазначається у декларації за відповідний звітний період. Детальніше про те, за яких обставин подається повідомлення про суттєві зміни в майновому стані - читайте тут.

Повідомлення про відкриття валютного рахунка (ПВВР)

Суб'єкт декларування зобов'язаний повідомити Національне агентство про відкриття валютного рахунка в установі банку-нерезидента у **20-денний строк** з дня:

- коли суб'єкт декларування або член його сім'ї відкрив валютний рахунок;

- коли суб'єкту декларування стало відомо або повинно було стати відомо про відкриття такого рахунка членом його сім'ї (п. 3 Порядку № 451/21).

Суб'єкт декларування **особисто** заповнює відповідну електронну форму повідомлення про відкриття ним або членом його сім'ї валютного рахунка в установі банку-нерезидента після автентифікації у персональному електронному кабінеті Реєстру (п. 4 Порядку № 451/21).

Подання ПВВР до Реєстру підтверджується листами на електронну пошту суб'єкта декларування та у персональному електронному кабінеті суб'єкта декларування.

ПВВР подається незалежно від того, перебуває суб'єкт декларування в Україні чи за її межами.

ПВВР в паперовій формі не подається (п. 7 Порядку № 451/21).

Більше про декларування читайте в Базі знань НАЗК.

Корисні посилання НАЗК: роз'яснення <https://wiki.nazk.gov.ua/category/deklaruvannya/>

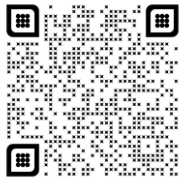
Чинні

Роз'яснення від 13.11.2023 № 4 (зі змінами) станом на 10.01.2024

[Зміни та доповнення №4 від 26.12.2024 \(pdf\)](#)

[Зміни та доповнення №1 від 10.01.2024 \(pdf\)](#)

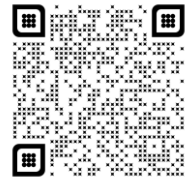
[Зміни та доповнення №5 від 29.11.2023 \(pdf\)](#)

Пам'ятка декларування

Сайт НАЗК декларування

Зміни до Роз'яснень (деклар.)

Уповноважений з антикорупційної діяльності

Катерина ЩКО